

Een oud sluisje, waaraan Maassluis zijn naam en ontstaan dankt.

„Ik heb 'n vreeselijken droom gehad, Arabella,” begon hij weer na eenige oogenblikken.

„Hij zal er spoedig weer een hebben,” bromde baas Schenkelman.

„Een afschuwelijken droom,” zei hij. „Ik dacht dat ik dood was en toen ik voor den grooten Rechter kwam, vroeg Hij mij: „wat heb je gedaan met al je geld, Noach Knobbeldam?”

„Dat is 't wat we allen ook graag willen weten,” merkte de slager droogjes op.

„Hij greep mijn hand, kijk zoo!” ging Arabella voort, en zei met berouwvolle stem: „ik kon niet antwoorden, vrouw. Ik wist dat ik mijn geld maar had opgestapeld in de bank; ik had geweigerd mijn schulden te betalen; ik was een ouwe zondaar zonder een enkele deugd.”

„En toen hij bemerkte dat hij niet dood was, wat toen?” Baas Grabbel had nu de rol van rechter van instructie op zich genomen.

„Hij zei: „ik heb nog één kans, Arabella! Ik zal het verleden goed maken. Jij,” en zijn arme oogen vulden zich met tranen, „jij bent een getrouwe dienstmeid geweest. Ik zal jou het eerst beloonen.” Hij vroeg mij om pen en inkt en gaf mij deze chèque.”

„Ze is het papier niet waard, dat er aan verknoeid is,” zei baas Schenkelman brutaal.

Arabella scheen dit niet gehoord te hebben, want ze vouwde het papier zorgvuldig op en stak het in haar zak.

„Ik geef je er geen dubbeltje voor,” verklaarde baas Grabbel.

„Het was de manier waarop hij het gaf,” peinsde Arabella. „Het was het eerste waar zijn geschokte geest aan dacht.”

„Is hij op,” vroeg baas Grabbel.

„Lieve hemel!” riep ze uit. „Hij schijnt niks te mankeren, zoolang hij zijn mond houdt. Maar als hij aan 't praten gaat, dan spreekt-ie van huizen die hij laat bouwen en wat hij er mee doen moet vóór hij sterft. En hij praat over zijn chef en over den huisknecht die zijn kleren moet borstelen. O, mijn hart breekt als ik hem zoo hoor praten!”

„Ja,” zei baas Schenkelman spottend, terwijl hij naar de deur liep. „Ik zal morgen naar hem komen kijken. Het is vandaag slachtdag. Jammer, dat ik alleen een koe en een paar schapen den hals moet afsnijden.”

Op den avond van dienzelfden dag kleedde Noach Knobbeldam zich in een oud zwart pak, dat reeds meer dan twintig jaar op den bodem van een koffer gelegen had, nam een stok onder den arm en ging een pelgrims-tocht ondernemen ter boetedoening, zooals hij 't noemde. De eerste persoon, dien hij bezocht, was baas Ezra Schenkelman, die juist zoo druk bezig was eenige klanten te helpen, dat hij den bezoeker nauwelijks groette. Noach Knobbeldam nam met een zekere deftigheid een chèque uit een leeren taschje en reikte het ernstig den slager over.

„Neen, geen dank! Geen dank!” riep hij met autoriteit, met de hand wuivende als wilde hij een uitbarsting van dankbaarheid voorkomen. „Geen woord! Je bent een goed vriend voor me geweest, een waar vriend. „Dát” is slechts een geringe belooning mijnerzijds!”

„Dát” was een chèque van vijfduizend gulden, ten name van den slager.

Baas Schenkelman greep naar een been, maar Noach was den winkel reeds uit vóór het projectiel kon worden gebruikt. Toen ging Noach naar baas Grabbel. Met hetzelfde ceremonieel overhandigde hij den groenteboer een chèque van tweeduizend gulden. Spat, de bakker, ontving een gift van drie duizend; Pilger, de kleermaker, een van duizend gulden.

En gesterkt door de overtuiging dat hij nu een kleine

vergifenis had verdiend, stapte Noach naar huis. Daar las hij Arabella eenige gedichten van Jan Luiken voor en vertelde haar van de reis die hij voornemens was rondom de wereld te maken. Te middernacht ging hij naar bed en sliep kalm tot den anderen morgen.

Dien morgen te negen uur was er een kleine vergadering in de achterkamer van baas Grabbel.

„We zullen opstappen en den millionairens den schrik injagen,” zei Grabbel. „Als het aan mij gelegen had...” en hij keek naar baas Schenkelman, „zou je een stelletje gekken gezien hebben. Waar is de veldwachter?”

De kleermaker voegde zich er ook bij en in gezelschap van den man der wet gingen ze op weg naar Knobbeldam. Noach had zijn deftigheid grootendeels weder afgelegd en zat over zijn schoenwerk gebogen toen de schuldeischers zijn werkplaats binnentraden. Hij keek hen aan, terwijl ze een halven cirkel vormden rondom zijn schoenmakerstafel.

„Ik wensch jelui goeden morgen, heeren!” riep hij vroolijk uit. „Er schijnt een massa werk te komen vandaag.”

„Hoe is het met je memorie?” vroeg Schenkelman, den veldwachter wenkende naderbij te komen.

„Uitstekend! Dank je!” zei Noach een stukje was boven zijn olielampje warmende.

„Wonderlijk, wat een goede nachtrust soms kan uitwerken, hè?”

Baas Schenkelman nam zijn chèque uit zijn zak en sloeg er nog een blik in, een laatsten blik.

„Wonderlijk,” stemde Knobbeldam toe.

„Hoeveel duizenden heb je vannacht verloren?” ging de slager voort. „Je was erg royaal met je geld gisteravond!”

De ingang van het z.g. „Gemeenlandshuis van Delfland” te Maassluis. Dit gebouw is in het begin van de 17e eeuw gebouwd.

Knobbeldam legde zijn schoenwerk neer en veegde zijn handen aan zijn voorschoot af.

„Waarde Schenkelman,” zei hij langzaam. „Als je hier gekomen bent om me verlegen te maken met je dankbetuigingen voor het kleine cadeautje dat ik je gegeven heb, dan zou het mij haast spijten het gegeven te hebben. Philanthropie is moeilijk!”

De slager barstte in lachen uit, dat echter plotseling onderbroken werd door de komst van Arabella. Woedend drong ze door den kring heen en plaatste zich tusschen den slager en den schoenlapper als een tijgerin, die haar jongen verdedigen wil. Met gebalde vuisten voor den slager staande riep ze uit:

„Je zult hem niet voor den gek houden, zoolang ik nog adem heb. Schamen jullie je niet een ouwen man te komen lastig vallen, die pas van het ziekbed is opgestaan?” En een els opnemende voer ze voort: „Gaaf weg, hondsvotten, of sommigen van jullie zullen een dokter noodig hebben.”

Noach Knobbeldam was nog meer verwonderd dan de bezoekers.

„Arabella, mensch,” riep hij verschrikt uit, „wat scheelt je?”

Toen brak ze in tranen uit.

„Ze zijn gekomen om je te bespotten,” snikte ze, „en dat kon ik niet aanzien.”

„Je bent een trouw schepsel,” zei Noach vriendelijk, „en ik kan op dit oogenblik niet de juiste woorden vinden om je te zeggen, hoezeer ik je gehechtheid op prijs stel. Maar ik geloof toch dat je de bedoelingen van deze heeren verkeerd begrepen hebt.”

„Heeft ze?” Baas Schenkelman gaf de anderen een teeken. „Als je 't mij vraagt, Noach Knobbeldam, dan zeg ik je: ze heeft 't bij 't rechte eind. 't Is uit met

jouw grapjes. Hier is je chèque, let op!” Hij hield het papier boven de brandende lamp. „Kom op met je papiertjes!” zei hij tot de anderen en in een paar seconden lag er naast de lamp een hoopje verbrand papier.

„Een klein vuurwerk voor jouw plezier, Knobbeldam,” zei de slager. „Je ziet we zijn niet zulke ezels als jij wel denkt. Heb ik je niet gezegd dat we al zoo dikwijls bij den neus...”

Hier hield hij plotseling op. Knobbeldam gedroeg zich heel anders dan ze verwacht hadden. Hij vouwde zijn handen te zamen, en boog zijn hoofd zoo laag, dat zijn kin niet meer te zien was, terwijl de tranen over zijn rimpelige wangen stroomden.

„We zullen je nog een kans geven, Knobbeldam,” zei nu Grabbel. „Je hebt je spelletje gespeeld zoo goed als je kon, en nou zeg ik je: als je vijftien gulden op de bank hebt, dan schelden wij je je schuld kwijt.”

Langzaam lichte Knobbeldam zijn hoofd op en zijn oogen rustten op het hoopje asch.

„Da's nobel!” zei hij met een zucht. „Arabella!”

Ze viel op haar knieën naast de tafel „Ik heb de mijne nog!” riep ze uit met een vijandigen blik naar de mannen rondom haar, „en ik zal er voor niets ter wereld van scheiden.”

Hij glimlachte flauwtjes en legde liefkoozend zijn vuile werkhand op haar hoofd.

„Ik geloof,” zei hij met een diepe zucht, „ik geloof dat ik gisteren een beetje in de war was, maar dezen morgen... dezen morgen is alles terecht gekomen. Kun je lezen, Arabella? Kun je lezen? Lees dan dezen brief eens voor aan de vrienden hier. Hij kwam van morgen — dezen morgen.”

Hij haalde onder zijn voorschoot een brief vandaan en Arabella las hardop:

Amsterdam, Nov. 1899.

Den Heer Noach Knobbeldam.

Mijn heer,

We hebben de eer u mee te delen, dat u door wijlen uw broeder Angus Knobbeldam, in leven veehouder in Texas, benoemd zijt tot eenig erfgenaam van zijn vermogen groot honderd veertig duizend gulden. Het geld werd heden te onzen kantore gestort en het zal ons een eer zijn, wanneer u een dag bepalen wilt, waarop onze vertegenwoordiger u kan komen bezoeken om de noodige formaliteiten met u te regelen.

Hoogachtend,

Uw dienstw.

HOUTHUIS en SCHRAMP, notarissen

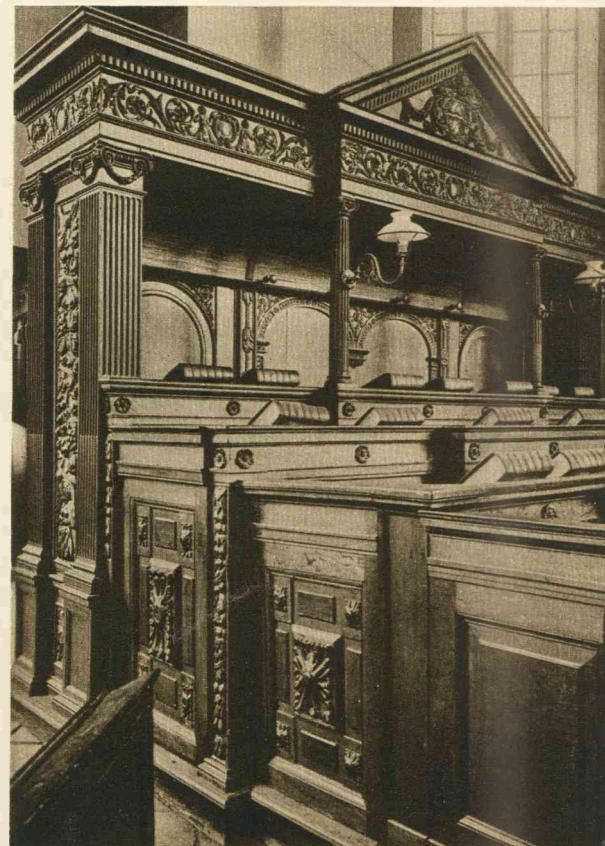
Een drukkende stilte heerschte er onder de verzamelde mannen.

Toen wees Noach naar het hoopje asch naast de olielamp en zei op tevreden toon: „Arabella, beste, haal even een varken en blik! Jij bent 'n trouwe ziel.”

De oude in zijn witte kiel stond op, zijn verhaal was ten einde. Hij had den steen nog steeds in de hand.

„Toen hij stierf,” zei hij bitter, „liet Noach alles wat hij bezat na aan dat intrigerende vrouwmensch en de laatste woorden die ze tegen me zei waren: „Schenkelman, je moet nooit een gegeven paard in den bek zien.”

Hij smiet den steen over het roestige hek aan de overzijde en strompelde naar huis

De mooi gesneden regeeringsbank in de kerk te Maassluis, welke bank nog geheel gaaf is.